

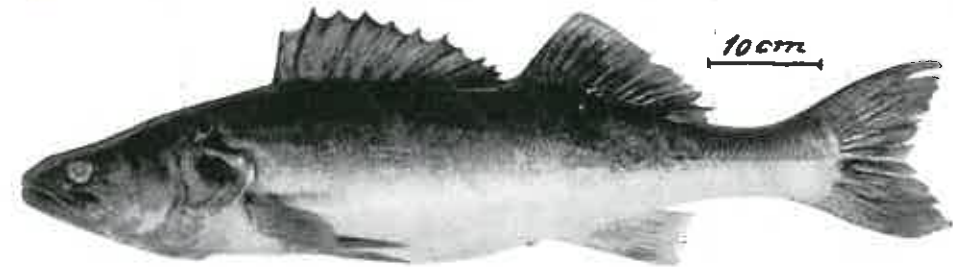
HELSINGISSÄ 1939,
HELSINGIN UUSI KIRJAPAINO OY.

Helsingin yliopiston
Limnologian laitos

Hajanaisia havaintoja.

27. Eräitä suuria kuha.

1. Ollessani elokuun 29. päivänä 1913 Sortanlahdessa saatiin Laatokasta kuha, joka, jos se olisi ollut täydessä kunnossaan, olisi kuulunut ns. ennätyskalojen joukkoon. Sillä oli pituutta 76 sm pyrstön pykälään ja 82 sm pyrstön päätä yhdistävälle viivalle mitattuna, mutta se oli saataessa laiha, painaen ainoastaan 4.1 kiloa. Kuha saattoi siis olla yli-ikäinen ja aikaisemmasta painostaan osan menettänyt. Otin siitä valokuvan (kuva 1) sekä eräitä selkänikamia. Nikamissa näkyvät kuuden ensimmäisen ikävuoden kasvurajat erittäin hyvin ja vielä seitsemännen ja kahdeksannenkin kasvuvuoden rajat ovat helposti luettavia; seuraavat rajaviivat sensijaan alkavat jo olla siksi

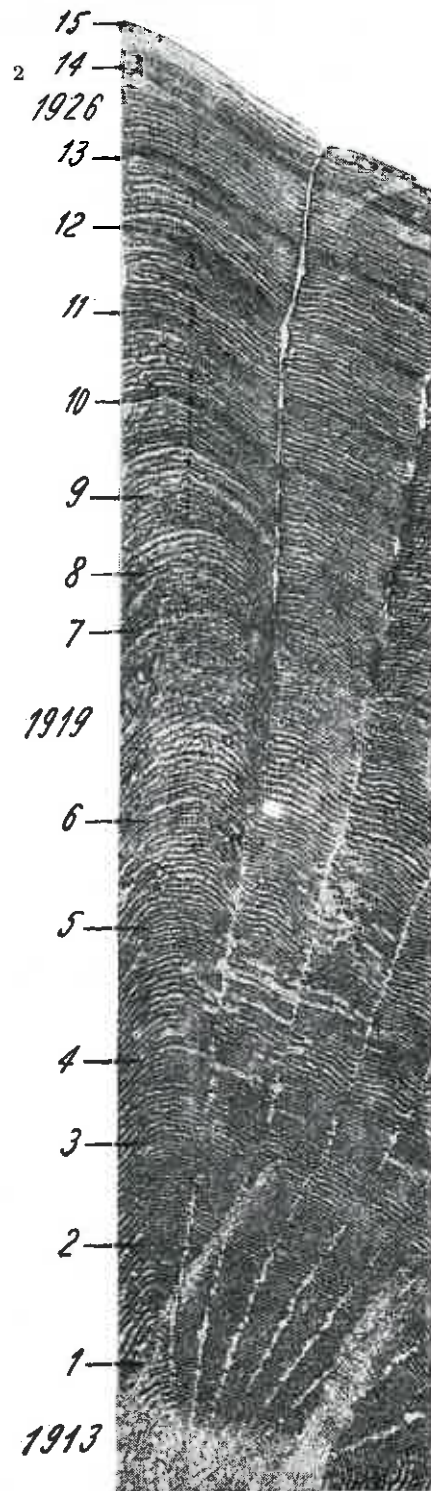

Kuva 1. Laatokasta, Sortanlahden luota, v. 1913 saatu kuha. Pituus 76 (82) sm, paino 4.1 kiloa. Ikä 18 à 20 vuotta.

tiheässä, että niitten tarkka lukeminen tuskin käynee päinsä. Kuhan iäksi on näin ollen likimäärin katsottava 18 à 20 vuotta.

2. Kalakauppias J. G. Vickströmillä Helsingissä oli maaliskuun 16. päivänä 1935 myytävänä kokonaista 8 kiloa 250 g painava naaras-kuha, josta otettuja suomuja oli kalataloudellisessa tutkimustoimistossa tutkittavana. Tämän kuhan iäksi saatiin 19 à 20 vuotta. Valittavasti kuhan pituutta ei oltu tarkasti mitattu.

3. Vaaniansalmesta Vesijärvestä saatiin joulukuun 12. päivänä 1927 kuha, joka oli 68 sm pitkä (arvatenkin pyrstön päähän mitattuna) ja painoi 3 kiloa 700 g. Tästä kuhasta lähetti konsulentti K. Hinkkanen suomunäytteet, joitten mukaan kalan iäksi on saatu viisitoista vuotta (kuva 2).

Kuhan pituus sen eri kasvu-
kausien päättyessä sekä lisäkasvu
eri ikävuotena on tutkitun
suomun mukaan ollut:

Kasvuvuodet:	1. v.	2. v.	3. v.	4. v.
Pituus sm:	8.2	12.3	16.3	19.7
Lisäkasvu sm:	8.2	4.1	4.0	3.4

5. v.	6. v.	7. v.	8. v.	9. v.	10. v.
27.2	31.1	37.2	40.6	45.9	50.9

7.5	3.9	6.1	3.4	5.3	5.0
11. v.	12. v.	13. v.	14. v.	15. v.	(1927)

55.6	58.4	61.9	65.3	68.0
------	------	------	------	------

4.7	2.8	3.5	3.4	2.7
-----	-----	-----	-----	-----

Mahdollisesti voi tässä ikä-
määräyksessä olla sellainen vir-
he, että seitsemäntenä pidetyssä
kasvukaudessa onkin kaksi kas-
vukautta, joitten välinen raja on
epäselvä; kuha olisi siis siinä ta-
pauksessa ollut vuotta vanhempi
eli siis kuudentoista vuoden ikäi-
nen. Tutkittu kuha oli siis syn-
tynyt joko keväällä 1912 tai
1913.

Huomautettakoon, ettei Ve-
sijärvessä konsulentti K. Hink-
kasan antamien tietojen mu-
kaan ole ollut pysyvästä ku-
hakantaa olemassa. Sinne tosin
on koetettu saada kuha kotiutu-
maan; mm. istutettiin marras-
kuussa 1923 Kajaanselän Ani-
anpellon puoleiselle rannalle 500
kpl. kesänvanhoja kuhia. Näitä
kuhia ei kyseessäoleva suuriko-
koinen kuha tietenkään ole saat-

Kuva 2. Osa Vaaniansalmesta Vesi-
järvessä v. 1927 saadun kuhan suo-
musta. Suur. 23 kert.
Pituus 68 sm, paino 3.7 kiloa. Ikä 15
vuotta.

tanut olla. Mainittu istutus myös ei ole johtanut tarkoitettuun tu-
lokseen so. kuhakannanilmestymiseen Vesijärvessä.

Konsulentti K. Hinkkanen on huomauttanut, että kuha saattaisi
olla niitä, jotka Evolta tuotiin Lahdessa v. 1910 pidettyyn maatalous-
näyttelyyn ja jotka tämän jälkeen siirrettiin Vesijärveen. Tämä-
kään oletamus ei voine pitää paikkaansa muuten kuin siten muun-
nettuna, että tutkittu yksilö ehkä olisi näyttelykalojen jälkeläinen.
Yksi oletamus saattaisi vielä olla, että kuha olisi Päijänteestä sa-
tunnaisesti noussut kala.

4. Molempia edellämainittuja yksilöitä suurempi kuha on touko-
kuussa 1929 saatu Lohjanjärvestä. Tämän kuhan pituus oli 88 sm
(pyrstön päähän) ja paino 7.4 kg. Kalastusbiologi V. Jääskeläinen on
tästä kalasta tehnyt lähemmin selkoa S. Kalastuslehd. vk:ssa 1929,
s. 72. Hänen mukaansa oli kuha kuusitoista vuotias, ikä määrätynä
sekä suomusta että eräästä kiduskannen luusta. Hänen selostuksessa
on myös laskelma kalan kasvunopeudesta (huomioon on otettava, että
kala on mitattu pyrstön päitä yhdistävälle viivalle eikä pyrstön
pykälään.)

Kasvuvuodet:	1. v.	2. v.	3. v.	4. v.	5. v.	6. v.	7. v.	8. v.	9. v.	10. v.
Pituus sm:	8.6	14.0	21.6	29.8	36.6	46.4	53.4	59.0	64.4	69.8
Lisäkasvu sm:	8.6	5.4	7.6	8.2	6.8	9.8	7.0	5.6	5.4	4.8

Kasvuvuodet:	11. v.	12. v.	13. v.	14. v.	15. v.	16. v.	(1928)
Pituus sm:	73.0	76.2	80.0	82.4	85.2	88.0	
Lisäkasvu sm:	3.8	3.2	3.8	2.4	2.8	2.8	

5. Ehkä tässä mainitsen vielä erään Nilakasta lokakuun 20. p:nä
1934 saadun kuhan, jonka iän ja kasvun olen määrännyt. Tosin tämä
kuha ei kuulu koolleen erikoisiin, vaan ainoastaan tavallisiin kaloihin.
Sen pituus (pyrstön pykälään) oli 46 sm ja paino kilo ja 40 g; ikä on
määrätty kymmeneksi kasvukaudeksi. Kasvu on suomun mukaan
ollut:

Kasvuvuodet:	1. v.	2. v.	3. v.	4. v.	5. v.	6. v.	7. v.	8. v.	9. v.	10. v.
Pituus sm:	6.3	11.1	16.2	21.1	25.4	28.4	32.8	38.7	42.9	46.0
Lisäkasvu sm:	6.3	4.8	5.1	4.9	4.3	4.0	4.4	5.9	4.2	3.1